

Interpellation från Jonas Petersson (C) om åtgärder mot spridning av PFAS från nedlagda deponier

PFAS är enligt Kemikalieinspektionen ett samlingsnamn för en stor och komplex ämnesgrupp av högfluorerade substanser med varierande egenskaper och bred användning i samhället. Gemensamt för alla PFAS-ämnen är att de är mycket svåra att bryta ner och vissa PFAS kan ha skadliga effekter, både för människa och miljö. Alla PFAS-ämnen är syntetiskt framställda och finns inte naturligt i miljön. Riktvärden för PFAS i dricksvatten sänktes vid årsskiftet.

I Uppsala kommuns avfallsplan KSN-2025-00528 listas ett antal nedlagda deponier. Bland de deponier som för närvarande bedöms utgöra störst risk för människans hälsa och/eller för miljön finns fem deponier — utöver den aktiva deponin Hovgården — som innehåller PFAS och där ämnet även påvisats i lakvatten som sprids till intilliggande områden. Föroreningen härrör sannolikt till största del från deponering av utbränd torv, bemängd med släckskum, efter den stora branden i Uppsala Energis torvlada 1990. Vid åtminstone en av de nedlagda deponierna, Vedyxatippen, har spridning till grannfastigheterna skett och där finns det enligt avfallsplanen ett kontrollprogram för privata dricksvattenbrunnar.

Sanering av PFAS i jord sker genom förbränning i hög temperatur, som är en energikrävande process. Enligt Naturvårdsverket är tidiga insatser för att förhindra spridning av PFAS från förorenad mark mer kostnadseffektivt än att skjuta dem på framtiden. För att skydda grund- och ytvattentäkter bör därför spridningen från PFAS-förorenade områden, även om de inte kan saneras, begränsas med barriärer så tidigt som möjligt.

Mot den bakgrunden vill jag fråga kommunstyrelsens ordförande, Erik Pelling (S):

1. Har kommunen kontrollerat förekomst av PFAS i förhållande till de nya riktvärdena i privata brunnar i anslutning till övriga nedlagda deponier med PFAS-förekomst?
2. Tänker kommunen förhindra spridning av PFAS i lakvatten från deponin i Vedyxa genom att bygga någon sorts barriär?
3. Har kommunen fastställt vilken nämnd som är operativt ansvarig för arbetet med åtgärder mot spridning av PFAS från nedlagda deponier?

Jonas Petersson (C)

2026-04-16